

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2000-2001

25 JUIN 2001

PROPOSITION D'ORDONNANCE

relative aux enquêtes parlementaires

(de M. Denis GRIMBERGHS (F))

RAPPORT

fait au nom de la Commission
des Finances, du Budget,
de la Fonction publique,
des Relations extérieures et
des Affaires générales

par M. Mostafa OUEZEKHTI (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

1. *Membres effectifs* : Mme Magda De Galan (présidente), MM. Jean-Pierre Cornelissen, Serge de Patoul, Mme Isabelle Gelas, MM. Mostafa Ouezekhti, Alain Daems, Michel Van Roye, Christos Doulkeridis, Rudi Vervoort, Benoît Cerexhe, Mme Brigitte Grouwels.
2. *Membres suppléants* : Mmes Evelyne Huytebroeck, Geneviève Meunier, Anne-Sylvie Mouzon, M. Denis Grimberghs.
3. *Autres membres* : M. Jean-Jacques Boelpaepe, Mmes Marion Lemesre, Françoise Schepmans, M. Albert Mahieu, Mme Bernadette Wynants, M. Yves de Jonghe d'Ardoye d'Erp.

Voir :

Document du Conseil :

A-135/1 – 2000/2001 : Proposition d'ordonnance.

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 2000-2001

25 JUNI 2001

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

betreffende het parlementaire onderzoek

(door de heer Denis GRIMBERGHS (F))

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor de Financiën, Begroting,
Openbaar Ambt,
Externe Betrekkingen en
Algemene Zaken

door de heer Mostafa OUEZEKHTI (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. *Vaste leden* : mevr. Magda De Galan (voorzitter), de heren Jean-Pierre Cornelissen, Serge de Patoul, mevr. Isabelle Gelas, de heren Mostafa Ouezekhti, Alain Daems, Michel Van Roye, Christos Doulkeridis, Rudi Vervoort, Benoît Cerexhe, mevr. Brigitte Grouwels.
2. *Plaatsvervangers* : mevr. Evelyne Huytebroeck, mevr. Geneviève Meunier, mevr. Anne-Sylvie Mouzon, de heer Denis Grimberghs.
3. *Andere leden* : De heer Jean-Jacques Boelpaepe, mevr. Marion Lemesre, mevr. Françoise Schepmans, de heer Albert Mahieu, mevr. Bernadette Wynants, de heer Yves de Jonghe d'Ardoye d'Erp.

Zie :

Stuk van de Raad :

A-135/1 – 2000/2001 : Voorstel van ordonnantie.

Table des matières

I. Exposé introductif par l'auteur de la proposition	3
II. Discussion générale	4
III. Discussion des articles et votes	5

Inhoudstafel

I. Inleidende uiteenzetting door de indiener van het voorstel	3
II. Algemene bespreking	4
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen.....	5

I. Exposé introductif par l'auteur de la proposition

M. Denis Grimberghs espère que sa proposition pourra être examinée rapidement. Il y a un retard à combler. La proposition d'ordonnance est de nature assez technique et symboliquement importante. La Région bruxelloise se doit de disposer de tous les organes d'une Région à part entière. Il est important que le Parlement fonctionne de manière complète. L'article 28 de la loi spéciale relative aux institutions bruxelloises du 12 janvier 1989 prévoit que le Parlement bruxellois dispose également du droit d'enquête parlementaire prévu par l'article 56 de la Constitution.

Depuis longtemps, les autres assemblées parlementaires ont réglé les modalités d'exercice de ce droit d'enquête. Il existe aujourd'hui des matières pour lesquelles une commission d'enquête parlementaire pourrait être mise en place. Les développements de la proposition font référence aux annales de la Chambre du 17 mars 1880, date à laquelle le projet de loi a été examiné.

A l'époque, le ministre Beernaerts avait insisté pour que les commissions d'enquête traitent de questions d'intérêt général et qui visent à éclairer les assemblées législatives sur l'opportunité de l'adoption de dispositions normatives. Le droit d'enquête permettra, de même, d'améliorer le travail législatif en Région bruxelloise.

Les commissions d'enquêtes permettent également d'évaluer la législation existante.

Il serait incompréhensible que le Parlement n'use pas de ses prérogatives et ne se dote pas pleinement du droit d'enquête.

Deux manières de procéder sont possibles. Soit le Parlement bruxellois fait référence à la législation fédérale, soit il adopte une ordonnance dont le contenu s'inspire largement du texte fédéral. Cette deuxième solution a été choisie, en concertation avec les services. Par prudence, il n'a pas été prévu de commentaires des articles. La reproduction *mutatis mutandis* d'articles de la loi du 3 mai 1880, telle que modifiée et adaptée par la loi du 30 juin 1996, ne nécessitait pas de commentaires propres au Conseil bruxellois. En d'autres lieux, ce texte a déjà fait l'objet de débats par des juristes éminents et reflète un équilibre qui permet d'organiser le droit d'enquête au niveau fédéral. L'enquête parlementaire doit s'opérer strictement dans les mêmes conditions qu'au niveau d'autres assemblées.

La portée de ce texte est d'ouvrir de nouvelles perspectives pour un travail parlementaire de qualité. Il ne s'agit

I. Inleidende uiteenzetting door de indiener van het voorstel

De heer Denis Grimberghs hoopt dat zijn voorstel zo snel mogelijk besproken kan worden. Er moet een leemte aangevuld worden. Het voorstel van ordonnantie is nogal technisch en heeft een groot symbolisch belang. Het Hoofdstedelijk Gewest moet over alle organen van een volwaardig Gewest kunnen beschikken. Het is belangrijk dat het Parlement zijn rol volledig kan uitoefenen. Artikel 28 van de bijzondere wet met betrekking tot de Brusselse instellingen van 12 januari 1989 bepaalt dat het Hoofdstedelijk Parlement ook over het recht van parlementair onderzoek beschikt zoals beschreven in artikel 56 van de Grondwet.

De andere parlementaire assemblees hebben reeds lang geleden de nadere regels voor de uitoefening van dit recht van onderzoek bepaald. Vandaag bestaan er aangelegenheden waarvoor een commissie belast met het parlementair onderzoek opgericht zou kunnen worden. De toelichting van het voorstel verwijst naar het volledig verslag van de Kamer van 17 maart 1880, toen het wetsontwerp besproken geweest is.

Toen heeft minister Beernaerts erop aangedrongen dat de onderzoekscommissies kwesties van algemeen belang zouden behandelen en dat zij de wetgevende assemblees advies zouden geven over het invoeren van gepaste normatieve bepalingen. Met het onderzoeksrecht zal het wetgevende werk in het Hoofdstedelijk Gewest ook verbeteren.

De onderzoekscommissies maken het ook mogelijk om de bestaande wetgeving te evalueren.

Het zou onbegrijpelijk zijn mocht het Parlement geen gebruik maken van zijn prerogatieven en niet volledig over het onderzoeksrecht zou beschikken.

Men kan op twee manieren te werk gaan. Ofwel verwijst het Hoofdstedelijk Parlement naar de federale wetgeving ofwel keurt het een ordonnantie goed dat grotendeels geïnspireerd is op de federale tekst. Er is gekozen voor deze tweede oplossing in overleg met de diensten. Uit voorzichtigheid is er geen commentaar bij de artikelen toegevoegd. Het overnemen *mutatis mutandis* van de artikelen van de wet van 3 mei 1880, zoals gewijzigd en aangepast bij de wet van 30 juni 1996, vereiste geen eigen commentaar voor de Hoofdstedelijke Raad. Deze tekst is reeds op andere plaatsen door vooraanstaande juristen besproken. De tekst is evenwichtig en regelt de uitoefening van het onderzoeksrecht op federaal vlak. Het parlementaire onderzoek moet in strikt dezelfde voorwaarden gebeuren als in de andere assemblees.

Deze tekst strekt ertoe om nieuwe mogelijkheden te bieden voor een kwaliteitsvol parlementair werk. Het is niet

pas de faire concurrence au travail judiciaire, ni de se doter de moyens complémentaires pour contrôler le Gouvernement. D'autres moyens existent et sont couramment utilisés. Le but est donc de préparer et d'évaluer le travail parlementaire.

II. Discussion générale

La présidente note qu'il s'agit bien d'éviter toute redondance. Ce n'est pas parce que les parlementaires bruxellois seraient moins bons juristes que les députés fédéraux ou les sénateurs, qu'il faudrait reprendre le texte de la loi fédérale.

M. Denis Grimberghs explique que les dispositions sont extrêmement complexes et reflètent un équilibre des pouvoirs. La Région bruxelloise n'a pas intérêt à se singulariser. Son assemblée n'est pas celle qui, le cas échéant, serait prise la plus au sérieux.

Mme Brigitte Grouwels souhaite savoir quels thèmes peuvent se prêter à ce type de commissions d'enquête. Dès à présent, les parlementaires peuvent recueillir une masse d'informations intéressantes pour préparer le travail législatif, par des auditions et diverses sortes de débats ordinaires. Que peut encore apporter une commission d'enquête parlementaire ?

M. Denis Grimberghs a une proposition concrète, en attente depuis un moment. Faute d'avoir organisé le droit d'enquête, elle ne pouvait aboutir jusqu'ici. Cette proposition vise à créer une commission d'enquête sur la problématique des immeubles à l'abandon. La législation existante connaît une efficacité relative. Avant d'introduire une taxe sur les immeubles à l'abandon, il conviendrait de faire un travail d'inventaire et d'étude.

Toutes les autres assemblées ont procédé à l'organisation de leur droit d'enquête. Le Vlaamse Raad a même déjà modifié son décret en la matière. C'est même le cas de l'ACCF, qui n'en a cependant pas encore fait usage.

La présidente rappelle qu'il s'agit ici de l'outil. Le Parlement wallon en dispose depuis longtemps. Il convient par ailleurs de bien baliser les commissions d'enquête. Tout débordement a un effet boomerang.

M. Mostafa Ouezekhti souhaite savoir ce qu'une commission d'enquête peut faire de plus qu'une commission normale.

de bedoeling om op het bevoegdheidsveld van de rechterlijke macht te treden noch om bijkomende middelen te zoeken om de regering te controleren. Er bestaan andere middelen en die worden regelmatig gebruikt. Het is de bedoeling om het parlementaire werk voor te bereiden en te evalueren.

II. Algemene bespreking

De voorzitter wijst erop dat overlappingsen voorkomen moeten worden. Het is niet omdat de Brusselse volksvertegenwoordigers minder goede juristen zouden zijn dan de federale volksvertegenwoordigers of de senatoren dat zij de tekst van de federale wet zouden moeten overnemen.

De heer Denis Grimberghs legt uit dat de bepalingen zeer ingewikkeld zijn en dat men uitgegaan is van een evenwicht der machten. Het Brussels Gewest heeft er geen belang bij om een apart initiatief te nemen. Zijn assemblee zal niet meer au sérieux genomen worden dan de andere.

Mevrouw Brigitte Grouwels wenst te vernemen welke thema's zich tot dit soort van onderzoekscommissies kunnen lenen. Via hoorzittingen en allerlei gewone debatten kunnen de parlementsleden reeds heel wat interessante informatie vergaren ter voorbereiding van het wetgevend werk. Wat kan een parlementaire onderzoekscommissie hier bijbrengen?

De heer Denis Grimberghs heeft een concreet voorstel dat al een tijd klaar is. Zolang het onderzoeksrecht niet georganiseerd was, bleef het voorstel in de wachtkamer. Dit voorstel strekt ertoe een onderzoekscommissie op te richten belast met de problematiek van de leegstaande gebouwen. De bestaande wetgeving kent haar beperkingen. Alvorens een heffing op de leegstaande gebouwen in te voeren, zou men eerst een inventaris moeten maken.

Alle andere assemblees hebben hun onderzoeksrecht reeds geregeld. De Vlaamse Raad heeft zelfs reeds zijn decreet in deze aangelegenheid gewijzigd. Ook de ACCF heeft dat reeds gedaan, maar heeft daar nog geen gebruik van gemaakt.

De voorzitter herinnert eraan dat het hier om het werk-instrument gaat. Het Waalse Parlement beschikt daar reeds lang over. De bevoegdheden van de onderzoekscommissies moeten ook strikt bepaald worden. Iedere bevoegdheids-overschrijding heeft een boomerang-effect.

De heer Mostafa Ouezekhti wil weten wat een onderzoekscommissie meer kan doen dan een normale commissie.

M. Denis Grimberghs explique que le législateur et le constituant ont voulu prévoir la possibilité d'investigations. Pour le reste, de nombreuses activités qu'effectue une commission d'enquête peuvent se faire en commission ordinaire. Un premier avantage est de spécialiser un nombre de parlementaires sur une question déterminée. La Présidente a raison de dire qu'il faut bien baliser la mission d'une commission d'enquête. Un deuxième avantage se situe au niveau des moyens d'investigation. Ce n'est pourtant pas parce qu'on donne des moyens d'investigation plus larges à une commission d'enquête que celle-ci se confond avec un juge d'instruction. Des dérapages ont été observés par le passé.

La Présidente rappelle les obligations liées à la mission d'instruction : discrétion, non-divulgateur des informations, etc.

Pour Mme Bernadette Wynants, il ne s'agit pas encore de préjuger de l'usage que l'on pourrait faire de cet outil supplémentaire. Il s'agit d'affirmer son utilité. Il y a des cas où les outils dont disposent les parlementaires sont inadéquats pour des raisons de discrétion qui entourent certaines informations. Le droit d'enquête est une bonne façon d'élargir la palette d'information du Parlement bruxellois.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 2

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 2 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 3

Cet article ne suscite aucun commentaire.

De heer Denis Grimberghs legt uit dat de wetgever en de grondwetgever een recht van onderzoek hebben willen invoeren. Voor de rest kunnen heel wat van de opdrachten van een onderzoekscommissie door een gewone commissie uitgevoerd worden. Een eerste voordeel is dat een aantal parlementsleden zich in een bepaalde kwestie kunnen verdiepen. De voorzitter heeft gelijk wanneer ze zegt dat de opdrachten van een onderzoekscommissie strikt bepaald moeten worden. Een tweede voordeel bestaat uit de onderzoeksmiddelen. Het is echter niet omdat een onderzoekscommissie meer onderzoeksmiddelen krijgt dat die met een onderzoeksrechter vergeleken kan worden. In het verleden is men soms te ver gegaan.

De voorzitter herinnert aan de verplichtingen verbonden aan de onderzoeksopdracht : discretie, geheimhouding van informatie, enz.

Volgens mevrouw Bernadette Wynants moet men nu nog niet beslissen over het gebruik dat men van dit bijkomend werkinstrument zal maken. Het gaat er nu om te bevestigen dat een dergelijke commissie nuttig is. In sommige gevallen beschikken de parlementsleden niet over de gepaste middelen omdat bepaalde informatie discretie vereist. Het onderzoeksrecht is een goede manier om de informatiemogelijkheden van het Hoofdstedelijk Parlement uit te breiden.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 2 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 3

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Vote

L'article 3 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 4

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 4 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 5

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 5 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 6

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 6 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 7

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 7 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 8

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 8 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Stemming

Artikel 3 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 4 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 5

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 5 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 6 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 7

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 7 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 8

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 8 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Article 9

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 9 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 10

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 10 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 11

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 11 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 12

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 12 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Article 13

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 13 est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Vote sur l'ensemble

L'ensemble du projet d'ordonnance est adopté à l'unanimité des 12 membres présents.

Artikel 9

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 9 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 10 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 11

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 11 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 12

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 12 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Artikel 13

Dit artikel behoeft geen enkele commentaar.

Stemming

Artikel 13 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Stemming over het geheel

Het ontwerp van ordonnantie wordt in zijn geheel aangenomen bij eenparigheid van de 12 aanwezige leden.

Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le Rapporteur,

Mostafa OUEZEKHTI

La Présidente,

Magda DE GALAN

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur,

Mostafa OUEZEKHTI

De Voorzitter,

Magda DE GALAN